

Mentora

Svenska studiecensalens nyhetstidning 3/2012 Frivilligt på svenska!

*Krokiga vägar till integration
Gungstolsresor
Governance*

Foto: Mari Pennanen

Integration är mer än on/off

den populistiska samhällsdebatten har många debattörer som kallar sig invandringskritiska talat om invandring som en hotande invasion av vårt stolta land, utan att särskilja mellan de vitt skilda kategorierna av invandring, och utan att lyssna till de individuella livshistorierna bakom varenda person som väljer att komma till Finland.

Immigration till Finland betyder ännu inte automatiskt integration i det finländska samhället. Motiven kan variera mellan allt från studier och jobb till flyktingskap och familjeåterförening, och skrämmande vanlig är attityden som propagerar för selektiv invandring: du är ok om du är högt utbildad och kommer som skattebetalare, men nej tack till alla som kommer av humanitära skäl.

Ändå är det just de humanitära skälen som mäter den moraliska temperaturen i våra nordiska samhällen. Utan humanitära skäl skulle inte Emina Arnautovic ha kommit från Balkaninfernot i början av 1990-talet till vårt land. Möt Emina i detta Mentornummer med det tyngst vägande och personliga inlägget om den krokiga vägen till integrering.

Integrationen via föreningar kan öppna oanade möjligheter, och dessa skall Luckans FIKA-projekt kartlägga. Studiec centralen är med i projektet som en part, samtidigt som vi

jobbar med frågorna också på ett nordiskt plan tillsammans med de nordiska studieförbunden inom FNV.

Forskaren **Mika Helander** som studerat arbetslivsintegrationen i Finland pekar på flera hinder och nämner bland annat behörighets- och språkraven i ett flertal yrken, diskriminering och yrkesprotektionism som stötestenar till integrering i den svårflörtade finländska arbetsmarknaden.

Så verkar det vara: med språkkunskaper i finska/svenska är du ”on” och utan dem är du ”off” i det finländska samhället. I nuvarande lag (1386/2010) om främjande av invandrades integration definieras begreppet lite bredare, som ”invandrans individuella utveckling med målet att delta i arbetslivet och samhällslivet och samtidigt bevara sitt språk och sin kultur.”

Men integration är något mer än ett on/off-tänkande, som lätt fastnar i en polarisering i vi/dom. Klart att språk- och samhällskunskaper är oerhört viktiga för invandraren, men lika viktigt är det att identifiera integrationen som en ömsesidig relation, såsom i Emina Arnautovics starka insikt:

”Vi får inte glömma att integreringen inte betyder någon annans anpassning till det som är vårt. Eller tvärtom. Integreringen handlar om sökandet till det gemensamma som binder oss samman och ger oss styrka.”

Björn Wallén

Starta en bokcirkel i höst!

Studiec centralen drar i höst igång en bokcirkelkampanj som kommer att synas på bokmässor, i bibliotek och på webben. Vi erbjuder dig som startar en bokcirkel ett startpaket som innehåller inspiration i små och stora doser; uppiggande

cirkelkaffe, råd och tips att komma igång, rabatter på nya böcker och ett cirkelbidrag på till exempel 60 euro för fem träffar. Låter det intressant? Ta kontakt och läs mer i detta nummer av Mentora, och på www.studiec centralen.fi

Foto: Pia Pettersson

Mentora kan läsas på nätet på adressen www.studiecentralen.fi

"De unga kan berätta för mig hur de blivit utkörda från butiker i stan eller att de blivit ombudda att lämna ett café för att de inte passar in. På detta sätt skär man av dem från staden som arena för möten mellan människor från olika delar av Göteborg och med olika etnisk bakgrund. Detta sätt behöver motarbetas för att den ökande segregationen ska stanna av och få en vändning."

Mimo Rahali, sid. 8

- 2 Ledaren och ledarsticket
- 4 Jana tränar ungdomar
- 6 Samhällsansvar helt konkret
- 10 Gungstolsresor och mångkulturella möten
- 11 FNV fortsätter med integrationsfrågor
- 12 Integreringens krokiga vägar
- 14 Sociala koder och nätverk
- 17 Studiecirklar till nytta och nöje
- 18 Integration genom lärande
- 20 Organisationer i framtidens beslutsfattande
- 22 Personval vid höstmötet
- 24 Noterad eller sedd
- 25 Gallup: Vad ska vi göra nästa år?
- 26 Aktuellt
- 28 Kolumnen: Ta en kaffe

MENTORA

Svenska studiecentralens nyhetstidning
12 årgången 2012
Utkommer årligen med fyra nummer

Svenska studiecentralen, centralkansliet
Nylandsgatan 17 B
PB 235, 00121 Helsingfors
Tfn: 09-612 9070
E-post: kansli@studiecentralen.fi
www.studiecentralen.fi

Björn Wallén

chefredaktör

bjorn.wallén@studiecentralen.fi

Mari Pennanen

redaktionssekreterare

mari.pennanen@studiecentralen.fi

Pia Pettersson

layout

pia.pettersson@kolumbus.fi

Walter Fortelius

arbetstränare,

Ungdomsverkstaden Sveps

walter.fortelius@sveps.fi

Sebastian Gripenberg

verksamhetsombud (Nyland)

sebastian.gripenberg@studiecentralen.fi

Cecilia Mickelsson

ungdomsproducent,

De Ungas Akademi (DUA)

cecilia.mickelsson@studiecentralen.fi

Kim Österman

förbundscoordinator, FSU

kim.osterman@fsu.fi

Anna-Karin Öhman

verksamhetsombud (Österbotten)

Österbottens regionkansli

Handelsesplanaden 12 B 17, 65100 Vasa

Tfn: 050-342 1890

E-post: vasa@studiecentralen.fi

Beatrice Östman

verksamhetsombud (Åboland)

Åbolands regionkansli

Auragatan 1 C, 20100 Åbo

Tfn: 040-502 6026

E-post: abo@studiecentralen.fi

Material kan skickas till red.sekr. till adressen mari.pennanen@studiecentralen.fi eller till Mentora, Nylandsgatan 17 B, 00120 Helsingfors. Redaktionen förbehåller sig rätten att redigera insänt material. Nästa nummer utkommer vecka 49, deadline är den 2 november.

Omslagsbild: Jana Kemerí/ foto Miki Garam

Jana Kemerer har nytta av sin bakgrund och egna erfarenheter i arbetet som social tränare på ungdomsverkstaden Sveps. Som invandrare har hon upplevt hur det är att känna sig lite utanför.

Social träning för ungdomar

När Jana var åtta år gammal flyttade hennes föräldrar till Finland från Makedonien efter inbördeskriget i det som då var Jugoslavien. Det nya hemlandet Finland presenterades som ett tvåspråkigt land.

– Pappa valde svenskan och satte oss i svensk skola. Han såg det som en resurs att kunna svenska i Finland, berättar Jana.

Hon beskriver sig som en finländare, som känner sig mer hemma i den finlandssvenska kulturen.

– Jag har gått i svensk skola, tagit studenten på svenska och studerat på svenska. Men det var nog en chock att flytta från Vasa till Nyland och märka att här talas inte alls svenska i samma grad som i Österbotten, säger Jana.

– Då jag kom i konflikt med myndigheterna som bara talade finska kände jag mig mer som en utlänning än någonsin förr, säger Jana.

Hon säger att hon anpassat sig till det finländska samhället, eftersom hon kom hit som barn.

– Barn lär sig koder och känner igen att så här gör man här.

Jana har jobbat mycket med integration, bland annat som översättare och tolk, men även som skolkurator i en svensk grundskola.

– Jag har alltid brunnit för att hjälpa människor, oberoende av ålder. Som skolkurator märkte jag hur jobbigt ungdomar har det och hur skola och samhälle ställer stora krav på ungdomarna. Speciellt de som alltid varit på efterkälken, de hänger inte med. Mobbade känner att de inte passar in. Redan i högstadiet finns det sådana som skolkar för att de är skoltrötta och helt enkelt inte orkar komma till skolan. De diagnostiseras och medicineras kanske för depression och ångest, istället för att man funderar på orsakerna som egentligen ligger bakom skoltröttheten. Ensamheten och bristen på ett soci-

alt nätverk bland dagens ungdomar är också ett oroväckande problem, anser Jana.

Hon skulle gärna se mer förebyggande arbete redan i skolan.

– I den makedoniska, sydeuropeiska kulturen betyder familj och släkt mycket. Det är därifrån uppfostran, stödet och handledningen kommer. Att se hur mycket av detta man i Finland låter samhället ta över skrämde mig. Här väntar man sig att samhället tar över tidigt om något verkar gå snett, säger Jana.

Utgående från detta började hon fundera vidare. Jana såg hur familjerna i Finland litar på det professionella i samhället.

– Jag vill att någon litar på mina kunskaper, min professionalitet och det jag har att ge i min yrkesroll.

I samma veva såg Jana annonsen om att det söktes en handledare till ungdomsverkstaden Sveps.

Start från noll

Jana Kemerer har sedan år 2009 arbetat på ungdomsverkstaden Sveps i Helsingfors. Först arbetade hon som individuell handledare, men när verksamheten utvecklades fann Jana en ny tjänst som passade henne precis. Nu arbetar hon med social träning för ungdomar som kommer till Startträningen. Det är en lågtröskelverksamhet för unga som behöver en längre stödprocess. Träningsprocessen är individuellt planerad, men är ändå en gruppverksamhet där sociala färdigheter övas och gemenskapen är viktig. I gruppen diskuteras olika teman; hemskötsel/huslig ekonomi, fysiskt och psykiskt välmående, effektiv tidsanvändning, fritid och intressen, människorelationer och självförtroende.

– Startträningen började på Sveps vintern 2011. Starten har tio platser. Vi samlas tre dagar i veckan fyra timmar per gång, berättar Jana.

Foto: Mari Pennanen

Ungdomarna som kommer till Starten behöver hjälp med att komma igång, att få dygnsrytmen att fungera och vardagen att löpa.

– Mina ungdomar, som jag kallar dem, är inte i det skicket att de klarar av att dyka upp här fem dagar i veckan. Det är sådana personer som varit arbetslösa en längre tid, en del har kontakt med vården eller är kanske kunder hos socialbyrån, det vill säga de lever på utkomststöd. Det här är en startverksamhet, och vi börjar mer eller mindre från noll, eller kanske till och med från minus, berättar Jana.

Inom verksamheten görs en handlingsplan tillsammans med socialarbetaren och en rehabiliteringsplan för den unga. Arbetssättet i träningen är målmedvetet och rehabiliterande.

– Vi koncentrerar oss på den ungas möjligheter och styrkor. Vi tränar vardagsrutiner, dygnsrytm, att bygga upp självkänslan och att få balans i livet. Målet med träningen är att den unga hittar en motiverande sysselsättning eller studieplats, berättar Jana.

Dubbel tröskel för invandrare

– Min livserfarenhet och det jag har med mig i bagaget hjälper mig i arbetet med de unga. Jag har också varit bland de svaga i skolan, jag kunde inte språket, har varit annorlunda och känt mig annorlunda.

En liten del av ungdomarna som kommer till Sveps har invandrarbakgrund. Det kan betyda ytterligare en tröskel att kliva över innan man klarar av att fungera i det finländska samhället.

Enligt Jana når man integration snabbast genom att fixa jobb åt invandrarna. Då kommer det mesta andra på köpet: man lär sig språket fortare, lär sig kulturerna och koderna, vad man pratar om och vad man inte pratar om och så vidare.

– Människor är integrerade i olika grad. Som invandrare får man kämpa mer för att bli bemött som individ, det känns jobbigt att liksom vara tvungen att öppna dubbla skal innan man blir bemött som vanligt, säger Jana.

Sveps är med i ett nationellt projekt, Maahanmuuttajatyö työpajoilla (Invandrararbetet på arbetsverkstäderna), där en arbetsgrupp diskuterar hur invandrare blir bemötta i verkstäder på olika håll i Finland. Arbetsgruppen ska göra en handbok för personalen i verkstäderna. Boken ska fungera som ett stöd och ett verktyg i arbetet med invandrare. Sveps är med för att garantera att det svenska också syns på en nationell nivå och för att påminna om att det även finns invandrare som integreras på svenska.

– Man behöver massor med kunskap i det dagliga arbetet med invandrare, till exempel hur man bemöter människor med olika bakgrund och vad som kan hända vid ett möte. Invandrare behöver kanske arbetsträning och individuell träning med mera tid och stöd, säger Jana.

Jana berättar om olika möten hon varit med om. Någon har inte velat skaka hand med Jana för att hon är kvinna. Någon som kommit in genom dörren har blivit glad över att hitta Jana som kunnat samtala på det egna modersmålet, men som sedan har haft svårt att se Jana i hennes yrkesroll snarare än som en vän.

– Många invandrare har svårt att skilja på personligt och privat. Jag kan det, eftersom jag vuxit upp här, säger Jana.

Hon drar i sitt arbete nytta av sin bakgrund, men poängterar att det för henne är viktigt att komma ihåg att hon arbetar med att ge service åt finländare:

– Det är viktigt för mig att ha tillräckliga kunskaper för att kunna sköta mitt arbete på ett finskt sätt så att jag kan ge professionell service till dem jag arbetar med.

Mari Pennanen

Samhällsansvar helt konkret

Mimo Rahali arbetar med ungdomar i Göteborg. Hon skriver om hur verkligheten ser ut i de hårt segregerade förorterna där ungdomarna upplever att de inte har en chans. De vill inte ha flera vuxna i närheten som kommer med bullshit. Arbetet är tungt och svårt, men Mimo ser det som en investering i sitt barns framtid.

Samhället och vuxenvärlden välkomnar oftast unga människors idéer och samhällsengagemang då det sker i form av att man är representant i någon förening eller medlem i elevrådet. Engagemang i en struktur vi vuxna känner igen och förstår syftet med är tryggt och lättare för oss att bemöta på ett positivt sätt.

När unga människor däremot går in i gäng är vuxenvärldens bemötande sällan lika positivt. Gängkulturen är för oss oftast något negativt och förknippat med kriminalitet och drogmissbruk. Det vi sällan ser är att de unga som söker sig till gängen saknar alternativ till den gemenskap, trygghet och de verktyg gänget erbjuder. I gänget ställer man upp för varandra, alla medlemmar är respekterade av varandra och man skyddar varandra och visar kärlek till den gemenskap man ingår i.

Det är vi mot dem mentalitet som styr. Då är ”vi” gänget och ”de” är alla andra, även föräldrar inräknade. Gänget går nämligen före familjen i många avseenden när det kommer till att ställa upp och beskydda. I dessa subkulturer där familjen tidigare var nummer ett för varje medlem har det råa samhällsklimatet förändrat den synen och gänget kommer numera i första hand. Men oftast går dessa två ihop på något sätt, man skyddar familjen från de egna problemen och delar dem med gänget samtidigt som man ser efter sin och de andras familjer. Det kan vara ekonomiskt eller att man undanhåller föräldrarna från att man blivit tagen av polisen eller att frånvaron i skolan överskridit gränsen för vad som är okej. Att då inte berätta för mamma eller pappa vad som står på är ett sätt att

skydda dem, dessa föräldrar som ofta sliter hårt med skiftesarbete eller med ett eget företag där hela familjen får hjälpa till. De unga vill inte besvära sina föräldrar med mer oro och bekymmer än vad som redan finns. De själva drömmer om pengar i överflöd, lyxiga bilar och kontroll över sitt liv. Därför väljer många unga, framför allt killar, gänget framför allt.

Fattig i rikt land

Att leva i de hårt segregerade förorterna till Göteborg är att ständigt leva i ett slags utanförskap. I det utanförskapet finns en stark gemenskap hos människorna som bor i området. En gemenskap grundad på områdets mångkultur men också i samförståndet mellan invånarna i hur det är att leva som fattig i ett av världens rikaste länder.

De unga jag mött i mitt arbete som lärare och projektledare har alla haft samma typ av bakgrund med utlandsfödda föräldrar, socioekonomisk fattigdom har präglat deras tillvaro och i nästan alla fall har dessa unga haft lågutbildade föräldrar.

Föräldrarnas utbildningsnivå har alltid haft en betydelse för barnens studier. Detta eftersom de då så sällan förstått vad som förväntas av barnet i skolan och framför allt vad som förväntas av dem som föräldrar. Att delta i klassmöten, utvecklingssamtal och kräva av barnet att det ska göra sina läxor. Många av dessa föräldrar klarar inte den uppgiften av olika skäl och upplever hela sin vardag som osammanhängande och splittrad, men de hankar sig ändå fram och försöker hålla samman familjen och sätta mat på bordet. Därför har det alltid i mitt arbete varit viktigt att etablera en relation även till för-

"I gänget ställer man upp för varandra, alla medlemmar är respekterade av varandra och man skyddar varandra och visar kärlek till den gemenskap man ingår i."

Karin Beate Nøsterud/norden.org

äldrarna. Ofta har det tagit över ett halvår av regelbundna veckovis inbjudningar till kaffe och pratstund innan någon dyker upp. Och först när de mött mig, sett mig som en medmänniska och att även jag är en förälder, har förtroendet upprättats. Men inte förrän jag bevisat att jag inte representerar någon myndighet har de helt slappnat av och vågat lita på mig.

Dessa föräldrar är precis som vilka andra föräldrar som helst. De vill sina barns allra bästa men vet inte hur. De saknar verktyg och är osäkra på systemet samtidigt som många av dem är språkligt svaga. Föräldrarna vet sällan vilken typ av hjälp de ska begära eller vart de ska vända sig för att söka stöd för att i tid hjälpa sina barn som hamnat på glid.

Vid samtal med dem är orden ensamhet och hopplöshet två återkommande ord. Föräldrarna berättar om att lärare och socialsekreterare talar om för dem att vara hårdare mot barnen, ställa krav och sätta upp regler. Föräldrarnas skam och känsla av misslyckande är otroligt stor.

I ett område har de bildat ett nätverk för att klara av situationen med sina barn som enligt deras mening är snälla men busiga och spelar tuffa. Dessa föräldrar har inte gett upp hoppet om sina barn men de har i princip gett upp hoppet om vårt samhälle som något demokratiskt och till för alla. Dessa föräldrar vänder sig till mig för att få råd, förklaringar om domar, hemskickade brev och vad olika myndighetsbegrepp står för. Jag bemöter dem så som jag själv hade önskat bli bemött i samma situation och talar om för dem att de inte är ensamma i detta, att tillsammans ska vi lösa det. Upprättar relationer, ömsesidig respekt, tillrättavisar och skäller. Självklart måste jag

ibland sätta ned foten och självklart innebär gräl också att man försonas med varma kramar och ibland också tårar.

Vill ha krav

De unga jag arbetat med har nästan alltid saknat någon som ställer krav, som säger till dem att "du kan bättre än så här". Någon som uppmuntrar och ser dem för vad och vem de är innanför rustningen och den förortskostym de iklätt sig. Rustningen som de flesta förortssungar bär, som skydd och barriär mot omvärlden. Innanför är de ofta små och mjuka, osäkra och sårade med utsträckta armar och tankar om livet som orättvist. Dessa unga saknar vuxna som leder dem in i vuxenlivet och därmed in i samhället. De saknar människor omkring sig som visar dem hur verktygen i livets verktygslåda ska användas och som förlåter dem och tar dem i sin famn när de behöver det.

Dessa unga människor har ofta erfarenheter som en nittio-åring och klarar av att handskas med det värsta tänkbara i livet samtidigt som de inför ett läger glömmer att ta med sig rena strumpor och tandborste. De är vuxna tonåringar utan självklara färdigheter eftersom de inte haft någon som arbetat in vardagsrutin och struktur i ryggraden på dem. Ingen som säger när det är tid för middag och läsläsning eller som kontrollerar breven från skolan, de brev som den unge ofta själv öppnat och sedan slängt i soporna. "Varför bedröva föräldrarna mer?" är ofta tanken hos dem.

Dessa unga och barn behöver vuxna människor omkring sig som inte bullshitar dem med osanning om att alla har samma

”Som invandrare får du jobba dubbelt så hårt för du har ingen reserverad plats i samhället, du har ingen som guidar dig i dina akademiska studier, kanske förväntas du nöja dig med att jobba i pappas affär fast du inte vill.”

möjligheter att lyckas. För barnen och de unga i de segregerade och marginaliserade förorterna är detta den största lögn att presenteras. De vet nämligen med bevis att livet är orättvist, att de inte alls har en självklar plats i samhället och att de i själva verket har en mycket liten chans att nå sina drömmar och lyckas. De vet att det inte spelar någon roll om de har hög frånvaro från skolan för det är ingen som väntar sig att de ska läsa vidare och ”bli något” ändå. Dessa unga hänger sällan på fritidsgården eftersom de allt som oftast blivit portade därifrån så istället hänger de i någon trappuppgång eller på torget utestängda från ytterligare ett sammanhang.

Inga tröslögner

Att arbeta med dessa unga kräver en solid kärna och noll tolerans för hyckleri. Med hyckleri menar jag de tröslögner vuxna tillgodogör sig och friskt uttalar och ofta riktar till de unga. Att ge dem ramarna och strukturen för vad som förväntas av dem, uppmuntra och visa dem hur man använder de verktyg de redan känner till i livet, är att leda dem och låta deras självförtroende gro. Att ge dem drömmarna åter och modet att våga drömma är bland det viktigaste i mitt arbete. Hjälpa ungdomarna att sätta upp små mål, delmål, i alltifrån studier till sitt fritidsintresse och försöka få dem att se sig själva i ett positivt sammanhang. Att ställa ungdomen till svars för sina handlingar men också visa det hur man gör rätt för sig, att hon eller han är värd en andra chans. Ofta saknar de den vetskapen eftersom de aldrig fått en andra chans till förtroende från vuxna. De möts nämligen oftast av misstro och misstänksamhet, ofta väcker bara deras uppenbarelse misstänksamhet hos omgivningen.

De unga kan berätta för mig hur de blivit utkörda från butiker i stan eller att de blivit ombedda att lämna ett café för att de inte passar in. På detta sätt skär man av dem från staden som arena för möten mellan människor från olika delar av Göteborg och med olika etnisk bakgrund. Detta sätt behöver motarbetas för att den ökande segregationen ska stanna av och få en vändning.

I mitt arbete har det varit ytterst viktigt att visa dem olika vägar till staden Göteborg så som vi alla har rätt till den. Ibland har det krävt stort mod av de unga att bege sig från sitt område till centrala stan. Ofta har de kommit sent och inte passat tiden. Jag har fått ringa efter dem, tjata, lirka och locka med exempelvis gratis fika för att de ska dyka upp.

Andraklassens medborgare

Varför är det då så viktigt att visa dem något som de tror att de aldrig ens kommer att vilja ta del av? Jo för att knyta dem till staden, väcka deras nyfikenhet och framför allt få dem att

drömma om en gymnasietid eller studier vid Universitetet som ligger i centrala Göteborg. När jag låtit dem förstå att det finns människor som bor i husen på Avenyen i Göteborg och att man faktiskt kan äga sin bostad genom en bostadsrättsförening blev de alldeles förvånade. Men visst började de drömma. De ville alla äga sitt hem, bo i stan, gå på ett gymnasium som hade fler etniska svenskar än invandrare. För det är så de ser sig själva i många fall, som ett slags andraklassens medborgare, människor med rättigheter som inte gäller fullt ut.

Och visst är det så. Därför behöver våra unga ha vuxna omkring sig som säger sanningen, hela sanningen så som den är och som finns där för dem och stöttar dem hela vägen ända fram till deras mål. Vuxna som säger att ”som invandrare får du jobba dubbelt så hårt för du har ingen reserverad plats i samhället, du har ingen som guidar dig i dina akademiska studier, kanske förväntas du nöja dig med att jobba i pappas affär fast du inte vill”.

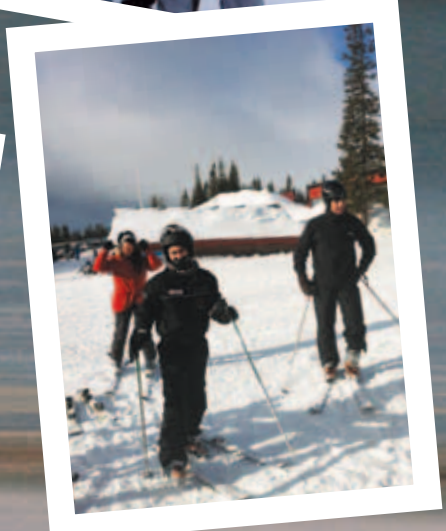
Att arbeta med denna grupp är hårt, slitsamt, mödosamt och ibland står man på randen till uppgivenhet på grund av samhällets totala ignorans. Samtidigt är det värt varje uppoffring, huvudvärk, droppe svett och tårar. För det handlar inte om att rädda barn utan det handlar om att ge dem fler möjligheter till ett liv i värdighet och med möjlighet till en plats i samhället, inkludering och självförsörjning. Det handlar om att ta vara på de resurser som finns hos våra unga i förorten. Ofta är de otroligt streetsmarta och med en massa know-how kunskap. De har nästan alla varit tolkar åt sina föräldrar, de vet hur blanketter av olika slag från myndigheter och socialtjänst fylls i och de är hejare på matte när det gäller bokföring och skattedeclaration.

Många av mina ungdomar har börjat nionde klass eller första året på gymnasiet. De söker råd och tröst hos mig fortfarande trots att jag inte längre arbetar inom den verksamhet som de ingick i under en period. Jag anser det vara mitt ansvar att inte låta det upparbetade förtroende mellan oss förgås och därför uppmuntrar och hjälper jag dem så gott jag kan med tips och råd, ibland tröst om så behövs.

Varför gör jag det? Mitt svar är enkelt, det behövs inte fler vuxna som sviker dem. Och som jag förklarar för dem som undrar varför jag jobbar med dessa hårdnackade unga så är svaret följande: den tid jag lägger på dessa unga är en investering i mina egna barns framtid. En dag om tio, femton år är min son tonåring och mina ungdomar är vuxna. Då förväntar jag mig att de ska ge mitt barn det jag gett dem. Det är vad jag kallar samhällsansvar, något fler borde ta på större allvar.

Mimo Rahali

Skribenten har arbetat som projektledare på Studieförbundet Vuxenskolan i Göteborg

Gungstolsresor

och mångkulturella möten

De flesta invandrare som kommer till Finland söker sig till större städer med den service som där finns. Man glömmer lätt bort att det finns invandrare också i andra delar av landet. Maaseudun Sivistysliitto (MSL) arbetar mycket med integration.

Frågorna går till MSL:s regionchefer **Leena Kuhno** i Saarijärvi mitt i Finland och **Elina Vehkala** i Uleåborg längre norrut. Jag är speciellt nyfiken på vilken genomslagskraft de olika invandrarprojekten inom MSL har haft då det gäller erfarenheter av mångkulturellt arbete, attitydfostran och av att skapa mötesplatser med folkbildningens medel. Studiecentralen har länge samarbetat med MSL bland annat på det nordiska planet genom FNV.

Hur länge har ni haft regional verksamhet för invandrare och vilken typ av invandrare är målgruppen?

Leena: Vårt projekt *Monien kulttuurien maakunta* (De många kulturernas landskap) startade i september 2011 då våra projektkoordinatorer **Ari Pekka Pasanen** och **Jolanta Mustamäki** började jobba med projektet. Vårt projekt är alltså ännu i inledningsskedet. Målgruppen är invandrargrupper på landsbygden, där majoriteten är arbets- eller familjerelaterade invandrare. Flyktingar har kommit till Jyväskylä, men vi koncentrerar oss på invandrargrupper på landsbygden.

Elina: Inom MSL:s regioncentrum för Norra Finland har vi haft invandrarverksamhet sedan år 2007, först med Undervisningsministeriets bidrag till ett förprojekt och sedan i form av ESF-projektet *Muutoksessa mukana* (med i förändringen) i norra Österbotten och Lappland. Just nu har vi på gång mångkulturprojektet *Koti maalla* (hem på landet) i norra Österbotten. Målgruppen har från början varit landsbygdens invandrare, numera även alla nya kommuninvånare.

Vilka typer av god praxis finns i er invandrarverksamhet?

Leena: Temaevenemangen har varit de mest populära tillsvidare, i form av kvällsmöten där man gjort så kallade gungstolsresor till olika länder. Gungstolsresor betyder att en representant (invandrare) från ett land berättar om landet, om seder och traditioner och om matkultur. I samband med en gungstolsresa har vi kockat och bakat eller smakat på maträtter gjorda på förhand. Samtidigt har man kunnat ställa frågor och diskussionen har varit livfull. Olika teman som vi lyft fram är olika länders matkulturer, kulturella seder och traditioner och vanligt vardagsliv. Finländarna är mer intresserade att bli bekanta med invandrarna än tvärtom. De som varit längst i Finland vill inte så gärna bli stämplade som invandrare.

Elina: Kamratstöd i smågrupper för invandrare, arbetshandledning som stöd för personer som jobbar med mångkulturellt arbete, arbetspraktik för invandrare och praktisk utbildning för invandrare i till exempel jobsökning, matkultur, finska skogar och allemansrätten.

Foton: Anu-Maarit Moilanen

Hur har er integrationsverksamhet påverkat den regionala befolkningens attityder och på vilka sätt kan man förbättra attitydklimatet med hjälp av folkbildning?

Leena: Evenemangen samlar hela tiden allt fler finländare som deltar. Det har också kommit signaler att folk vågar hälsa på varandra på gatan, man möts och pratar om aktuella saker, något man inte vågat tidigare. Vi har åtminstone inte hört eller märkt att främlingsfientligheten skulle ha ökat. Människorna umgås på vardagsnivån, till exempel i studiegrupper med olika teman. Till slut märker man att vi sist och slutligen tänker och känner lika. En central aspekt är att satsa på gemenskap.

Elina: Vår verksamhet har speciellt påverkat attityderna bland tjänstemän, förtroendevalda och byaföreningarnas medlemmar. Vi har arrangerat workshops till vilka vi även har fått med kommunala beslutsfattare och det har uppstått en genuin dialog mellan invandrarna och kommunledningen. Inom projekten har vi också arrangerat evenemang där invandrarna har fått möjlighet att presentera och berätta om den egna kulturen till exempel genom gungstolsresor och levande bibliotek. Min erfarenhet är att man bäst påverkar attitydklimatet genom att föra människor samman och genom att skapa situationer där en finländare möter en invandrare eller nyfinländare.

Björn Wallén

Läs mer om MSL:s invandrarprojekt på www.kotimaallahanke.fi och www.msl.fi

FNV fortsätter med integrationsfrågor

Förbundet Nordisk Vuxenupplysning (FNV) har under år 2011 jobbat med ett mobilitetsprojekt finansierat av Nord Plus Vuxen-programmet. I det projektet gjordes en kartläggning över hur folkbildningen i Norden jobbar med integrationsfrågor i de olika nordiska länderna.

Under våren 2012 ansökte FNV om ett utvecklingsprojekt på basen av de kunskaper mobilitetsprojektet resulterade i. Projektgruppen för utvecklingsprojektet har under augusti haft sitt första planeringsmöte. Planerna för projektet är att knyta resurspersoner från hela Norden till projektarbetet. Resurspersonerna skall väljas ut bland invandrare i varje nordiskt land, dock så att vi får en spridning på länder från hela världen. Dessa resurspersoner skall hjälpa till med det fortsatta arbetet i projektet.

Huvudsyftet är att utarbeta en manual för hur man inom fria bildningen skall bemöta och ta hänsyn till invandrades behov så att fria bildningen skall vara till nytta och nöje även för invandrare inom de nordiska länderna. Projektet pågår fram till våren 2013.

Beatrice Östman

Integreringens **krokiga** vägar

Jag kommer ihåg min första morgon i Finland. Vi var en grupp bosnier, över hundra personer och vi befann oss på Helsingfors-Vanda flygfält. Man kallade oss för kvotflyktingar.

En ung dam med en mjuk röst talade till oss och försökte troligtvis förklara vad som komma skall. Jag varken lyssnade eller förstod henne, men det röda korset på hennes tröja lugnade ner mig. Plötsligt började man dela in oss i grupper. Min just nyfunna vän, **Sanela**, hamnade i en annan grupp än jag. Damen med den mjuka rösten kom till min grupp och tog oss vidare, djupare in i en verklighet som var ganska skrämmande. Jag höll min ettåriga dotter hårt i min famn och försökte koncentrera mig på stunden då jag äntligen ska återse min make som evakuerades och fördes till Finland några månader tidigare.

Idag, tjugo år senare, landar jag på Helsingfors-Vanda flygfält åtminstone ett par gånger i månaden. Det är sällan jag tänker på den mörka decembermorgon, då flygfältets korridorer var lika skrämmande som det kaos jag lämnade bakom mig. Idag är de en bekant och trygg väg till en spännande dag som kanske väntar på mig. Man säger att jag är integrerad.

Det är intressant, det här med integrering. Myndigheterna bestämmer helt sonika själva vad integrering är. Borde vi inte undersöka vad den betyder för var och en som ska integreras före vi sätter igång en process som kan vara mycket intensiv och skrämmande?

I Finland tycker man att språket är den viktigaste faktorn i integreringen. Så för tjugo år sedan sattes jag i skolbänken och var där åtta timmar per dag. Att det värdefullaste jag har, mitt ettåriga barn, blev placerat på dagis, hos människor jag varken kände, förstod eller litade på hade man inte tänkt på. Jag blev berövad möjligheten att vara hemma med henne i en tid då vi behövde varandra mest.

Jag förstod inte damen på flygfältet, hon med den mjuka rösten, men jag kände mig tillräckligt trygg med vad hon symboliserade. Så jag följde med henne. Så för min del är tryggheten den viktigaste faktorn i integreringsprocessen.

Den andra viktiga aspekten i integreringen är familjen. Idag integrerar vi personer, inte hela familjer i vårt samhälle. Det är otroligt viktigt att hela familjen hittar en gemensam faktor som alla familjemedlemmar kan ta till sig i det nya landet. Och det är här som föreningsverksamheten har en mycket viktig roll. Tröskeln att ansluta sig till en förening kan tyvärr vara mycket hög för en nyinflyttad. För vi måste erkänna att den kan vara hög också för de som är födda här.

Foton: Emina Arnautovic

”Det är sällan jag tänker på den mörka decembermorgon, då flygfältets korridorer var lika skrämmande som det kaos jag lämnade bakom mig. Idag är de en bekant och trygg väg till en spännande dag som kanske väntar på mig.”

För ca elva år sedan, blev min dotter medlem i Skolmusik-kåren i Närpes. Jag kommer ihåg dagen då hon stormade in i huset och stolt förkunnade att hon ska börja spela tvärflöjt! Medan jag skriver dessa rader ler jag åt ett minne som dyker upp på min näthinna. Min makes stolta och lite förskräckta ansiktsuttryck följda av ett förkunnande att han minsann inte tänker sälja grillkorv till folk som han inte känner! Jag kan berätta att han aldrig har missat en konsert. Och ja, han har sålt korv på olika tillställningar, byggt scen och sålt lotter.

Våra två döttrar har genom fritidsverksamheten, skolan och vänner lärt sig att ta till sig det som vårt samhälle erbjuder. Problemet var att för oss föräldrar var den världen inte alls så självklar. Och här har vi en av de största krockar som en inflyttad familj kan uppleva: när föräldrarnas referensramar skiljer sig från barnens. Föreningsverksamheten gjorde att vår familj hittade en gemensam punkt som vi alla kunde samlas kring och som vi alla kunde omfatta. Samhället och

vi fann äntligen varandra genom att samsas kring vad som är bäst för det värdefullaste vi har, våra barn. Att vi stiftade bekantskap med andra föräldrar gjorde min man och mig mycket gott. Vi hade nu någon som vi kunde ringa om vi behövde låna en släpvagn eller hjälp med frusna rör. Vi kände oss tryggare i en värld där ingenting verkade bekant. Och detta är integrering.

Ibland upplever jag ordet integrering som en pingpongball som studsar runtomkring och träffar oss som i förbifarten. Den rusar genom myndigheternas korridorer och studsar vidare till var och en av oss. Vissa människor har förmågan att uppfatta och fånga den, medan andra låter den studsa vidare. Vi får inte glömma att integreringen inte betyder någon annans anpassning till det som är vårt. Eller tvärtom. Integreringen handlar om sökandet efter det gemensamma som binder oss samman och ger oss styrka.

Emina Arnautovic

Sociala koder och nätverk

Ordet fika har fått en ny betydelse i svenskan, i alla fall i Finland. FIKA är ett nystartat integrationsprojekt i Nyland som står för Förening, Integration, Kommunikation och Aktivitet.

Genom att skapa verktyg för kommunikation får invandrare det lättare att knäcka koder och bygga nätverk i samhället – saker som förenklar och snabbar på integrationsprocessen på individnivå. Samtidigt öppnas Svenskfinland upp för nyfinländare och får en internationell knuff framåt.

Projektet FIKA har som syfte att integrera nyfinländare med hjälp av tredje sektorns aktörer. Det finlandssvenska föreningslivet samt de många svenska tjänster som upprätthålls av tredje sektorn var förutsättningar för att kunna utpröva projektmetoderna i FIKA.

Projektet består av två delar, FIKA-Förening och FIKA-Mentor. I FIKA-Förening skapas förutsättningar och verktyg som stöd för föreningar att öppna upp sin verksamhet för en helt ny målgrupp. FIKA-Mentor fokuserar på ett yrkesmentorskap och bygger delvis på den yrkeskompisverksamhet som svenska Röda Korset utvecklat, men modifierat för att passa in i det finländska samhället.

De nyinflyttade får via programmet en möjlighet att bekanta sig med den finländska kulturen, samhället och arbetsmarknaden tillsammans med någon som känner Finland väl, som är etablerad. Den nyinflyttade får med hjälp av sin mentor en unik chans att komma in i vardagslivet via personliga kontakter. Verksamheten strävar till att skapa en växelverkan mellan den som redan upplever sig känna till den finländska arbetsmarknaden och samhället och den som upplever att den vill lära sig mer härom. Alla mentorer deltar i en utbildning som utarbetats i samarbete med Helsingfors och Nylands Röda kors.

Projektet är ett komplement till de befintliga stöd- och rådgivningsfunktioner som kommuner och tredje sektorns organisationer ger och projektet förverkligas i samarbete med andra integrationsaktörer. Huvudman för projektet FIKA är Föreningen Luckan r.f. ofta kallad Helsingforsluckan.

Varför Luckan?

Hur blev då ett finlandssvenskt informations- och kulturcenter, med uppdrag att vara ett visitkort för det svenska i Finland, en stor aktör på integrationsfältet Nyland? Luckan i Helsingfors har omkring 70 000 besökare per år, varav större delen är finlandssvenskar. Bland annat finns UngInfo och Edu-vuxen i det ordinarie serviceutbudet.

Foton: Sebastian Weckman

”Den nyinflyttade får med hjälp av sin mentor en unik chans att komma in i vardagslivet via personliga kontakter.”

Luckan i Helsingfors har idag arton anställda och genomför uppdrag för både för stat och för kommuner. Ungefär sextio procent av föreningens understöd för samhällstjänster kommer från det offentliga, resterande fyrtio från försäljningsverksamhet, sponsorer, privata fonder och stiftelser.

Redan år 2002 påbörjades treårsprojektet Ny i Stan, finansierat av RAY, vars mål var att smidigast möjligt slussa in inflyttare i Helsingfors via fritids- och arbetssysselsättningar. Inflyttarna man vände sig till var svensk- och tvåspråkiga nykomlingar i huvudstaden. Ny i Stan hade mottagning i Luckan, då i Glaspalatset, och hjälpte kunder med arbets-, bostads- och fritidssökningar. Projektet skapade också en rad utbildningar relaterade till målen samt en välanvänd webbguide över stadens utbud, nyttiga sökfunktioner och tips för nykomlingar.

Webbguiden, som översattes till engelska, och samarbetspartners som projektet Ny i Stan kom i kontakt med under projektiden, väckte ett intresse för Luckantjänsterna hos

personer som levde på engelska i Finland, alltså invandrare, gästarbetare och turister. Redan år 2003 hade Luckan många nyfinländare som kunder, och det blev en växande skara. Luckans kulturscen Verandan öppnade 2003 på Mannerheimvägen och bland alla kulturevenemang fick projektet Ny i Stan producera debatter och temakvällen i lokalerna kring integration och invandring. Detta gjordes bland annat på engelska men från ett finlandssvenskt perspektiv.

Växande kundgrupp

Luckan flyttade år 2004 till de större lokalerna i Forum och fick utrymme nog att kunna växa till det svenska rummet mitt i huvudstaden, med den låga tröskelprincip som kännetecknar föreningen.

Det skulle dock dröja innan föreningen fick adekvata medel för att kunna ge service också åt den växande kundgruppen bestående av invandrare, en grupp som var mer hotad av marginalisering och utanförskap än Luckans andra kundgrupper bestående av finländare. Men så beviljades

medel från RAY år 2008 för att starta utvecklingsprojektet Bridge, ett projekt med strävan att integrera invandrare via arbetsetablering och nätverksbyggande. Invandrare som snabbt hittar ett jobb integreras snabbt i samhället.

Bridge fick en egen mottagningsdisk i Luckan och drev förutom rådgivning åt invandrarkunder en rad utbildningar med experter från integrationsfältet. Till exempel CV-verkstäder med Manpower, språkkurser i svenska i samarbete med Arbis och verksamhetsutvecklingar med representanter för föreningar, stat och kommuner rörande integration. Projektet arbetade utåt på engelska men med svenska som administrativt språk. Under tre år utvecklades Bridge och idag är flera av projektets förtjänster basverksamheter i Luckans serviceutbud. Till integrationstjänsten söker sig personer från en mängd olika bakgrunder och språk och med mycket varierande behov.

Det stora kundunderlaget och expertisen byggd på erfarenhet har gjort Luckans integrationsverksamhet till en aktör att räkna med. En finlandssvensk deltagare bland alla annars främst finskspråkiga integrationsaktörer, någon som representerar det svenska, med lågtröskelprincip och välkomnande inställning.

Idag arbetar fyra personer för Luckan integration. FIKA kommer att förbättra möjligheterna att integreras i det finlandssvenska samhället med hjälp av föreningar och tredje sektorn i Nyland. Detta kräver som beskrivet mentorer från den finlandssvenska sidan. Via projektet FIKA når föreningarna nya medlemmar, invandrare som valt det svenska och personer som ger nya perspektiv på verksamheten.

Luckans integrationssatsningar stöder i första hand integrationens huvudpersoner – invandrarna, men också det svenska i Finland drar nytta arbetet. Det svenska förnyas, ses och upptäcks av allt fler i och utanför Finland samt märks och deltar i det finländska integrationsarbetet. Genom arbetet med integration har Svenskfinland blivit mer känt utanför just finlandssvenska kretsar. Luckan deltar också i projektet Delaktig i Finland som utvecklat de första integrationsstigar på svenska i landet.

Karl Norrbom

Projekt FIKA

- FIKA vill motverka marginalisering av individer och segregation mellan samhällsgrupper
- Projektets primära mål är att förbättra möjligheter att integreras i det finlandssvenska samhället med hjälp av föreningar och tredje sektorns aktörer i Nyland
- Projektet finansieras av Europeiska socialfonden genom Nylands NTM-central
- För den som vill veta mer om Luckan och dess integrationstjänster, gå in på www.luckan.fi/helsingfors och klicka in dig på Integration.
- För den som vill berätta för utländska vänner vad Svenskfinland är: www.svenskfinland.fi

En studiecirkel kan betyda gemenskap, nya vänner, gott kaffe, en orsak att träffas. Det kan betyda att man äntligen får diskutera ett ämne med andra som är lika intresserade, i stället för att få uttråkade miner till svar. En studiecirkel kan betyda kontakter, insikter, kunskaper och erfarenheter.

Studiecirklar till nytta och nöje

En studiecirkel kan betyda gemenskap, nya vänner, gott kaffe, en orsak att träffas. Det kan betyda att man äntligen får diskutera ett ämne med andra som är lika intresserade, i stället för att få uttråkade miner till svar. En studiecirkel kan betyda kontakter, insikter, kunskaper och erfarenheter.

”Läsecirklar förbättrar människornas livskvalitet, de är till nytta och nöje”, skrev en cirkelledare i Studiecentralens enkät bland cirkelledare i augusti. Svaren i enkäten visar att det finns ungefär lika många orsaker till att vara en cirkelledare som det finns cirkelledare. ”Starta gärna en cirkel, det ger så mycket i utbyte när man diskuterar och arbetar tillsammans”.

För många är det så roligt när man väl kommit igång med en studiecirkel att man fortsätter, år efter år: ”Började med en bokcirkel i min Martha-inspiratörutbildning och sen har vi bara fortsatt”.

Man kan lära sig på många olika sätt i en studiecirkel. I en cirkel lär man sig ”Genom learning by doing. Alla hjälper alla. Alla är bra på olika sätt. det fungerar utmärkt, ingen är boss.” och i en annan cirkel lär man sig så här: ”Genom diskussioner, föredragshållare och en glad gemenskap.”

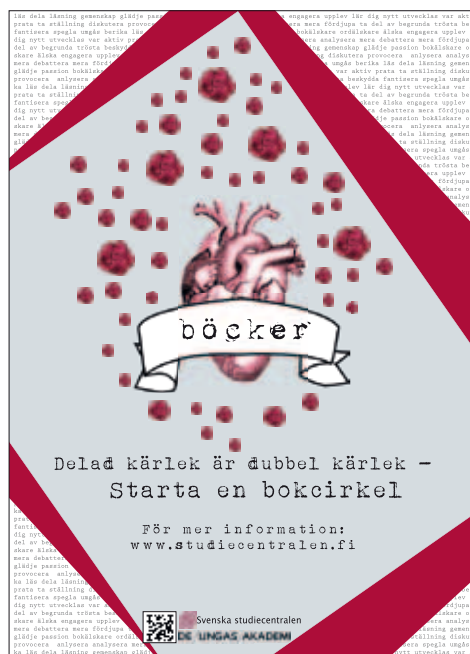
Sätt igång

Det är enkelt att starta en studiecirkel. En cirkelledare ger detta tips: ”Börja med att studera ett intressant ämne tillsammans med dina vänner. Kom ihåg att cirkelledaren inte ska vara lärare, utan alla i gruppen lär av varandra”. En annan cirkelledare skriver så här: ”Jag rekommenderar på det varmaste att vara cirkelledare, arbetet ger energi och glädje”.

Man kan ordna en studiecirkel om nästan vilket ämne som helst. Studiecirklar kan ordnas av privatpersoner eller i en förenings regi. Instruktioner och anvisningar finns på studiecentralen.fi/cirklar.

Under hösten kommer olika studiecirklar som pågår runt om i Svenskfinland att presenteras på nätet. I Cirkelrundturen får du veta vad det finns för olika slags cirklar, hur andra gör och varför de valt att starta en cirkel. Erfarna cirkelledare ger också konkreta tips. Läs mer på studiecentralen.fi/cirkelrundturen

Mari Pennanen

Bokcirklar

För bokcirklar kommer det i höst att erbjudas extra morötter. Samla ett gäng vänner och starta en cirkel så får ni några extra erbjudanden. Vad sägs om rabatt på böcker och möjligheten att få besök av en författare? Besök oss på bokmässan i Helsingfors i oktober eller kolla studiecentralen.fi/cirklar

Integration

genom lärande

Delaktig i Finland – på svenska

Arbis i Helsingfors är huvudman för projektet Delaktig i Finland i huvudstadsregionen. Projektet utvecklar integrationsvägar på svenska i huvudstadsregionen för tre olika målgrupper: invandrare som skall ut på arbetsmarknaden snabbast möjligt, invandrare som behöver särskilt stöd samt barn och unga.

DiF-projektet utvecklar bland annat ett kursutbud för frivilliga studier i Helsingfors Arbis, en läroplan för en integrationsutbildning på svenska och ett nytt koncept för handledning i samarbete med Luckan och projektet Edu-vuxen. Dessutom ingår i projektet en kartläggning av tredje sektorn för praktikplatser, nätverk, tillfälle att öva sig svenska, utbildning i samhällskunskap genom att utverka observatörsplatser i föreningars styrelser. Intresserade föreningar och privatpersoner kan få mer info om projektet av projektledare **Ann-Jolin Grüne** och via www.delaktig.fi

HipHop som folkbildning

Unity heter ett spännande projekt som drivs av Studieförbundet Vuxenskolan i Sverige. Unity är en fokuserad satsning på socialt utsatta områden i Göteborg, Malmö, Borlänge, Stockholm och Umeå, med syftet att nå ungdomar som vanligen inte deltar i förenings- eller samhällslivet. Genom hiphopkulturen skapas lokala mötesplatser som stärker mångfalden och demokratin då deltagarna som kommer från olika kulturer får en starkt självkänsla via musik, dans och gemenskap.

Som ett konkret resultat har ca 3000 ungdomar deltagit i Unitys aktiviteter under 2010–11, av vilka 25 procent var flickor. Flera ungdomsutbyten har skett och en del ungdomar har fått jobb som till exempel cirkelledare eller att hålla workshops. Enligt en forskningsstudie gjord under hösten 2011 har Unity-projektet haft flera positiva effekter: ökat socialt kapital i form av respekt och stöd för varandra, drogfrihet, ökad skolgång och motivation att sköta sina studier. Unity-projektets koncept utvidgas till sex nya orter åren 2012–13 och ett läger planeras för 2013.

Mer info om Unity hittas på Studieförbundet Vuxenskolas webbsidor www.sv.se och via projektledaren **Eva Hennevelt**, eva.hennevelt@sv.se. Kolla även www.hiphopakademin.se

Studiecirkelar i Raseborg

Invandrarkoordinator **Börje Mattsson** – eldsjelen bakom etnofestivalen Faces – har flyttat in i nyrenoverade utrymmen i Raseborg. Renoveringen skedde med talkokrafter, där invandrarna aktivt var med. Studiecirkelcentralen har på gång diskussioner med Börje Mattsson på Invandrarbyrån i Raseborg om att starta studiecirkelar för invandrare. En bokcirkel fungerar redan på byrån, och från tidigare har man ett lyckat koncept för mångkulturella träffar, kallat *Celebrate Diversity*.

Björn Wallén

De frivilliga organisationerna har en ny och viktig roll att spela i framtidens samhälle. De kan bakvägen föra in medborgarinflytande i viktiga beslut i samhället.

Johannes Jansson/norden.org

Organisationer i framtidens beslutsfattande

Att samhället blivit mer krångligt är en vardaglig fras - men också en vardaglig erfarenhet.

En uppenbar orsak är teknikutvecklingen. Många av de redskap vi använder dagligen har vi ingen möjlighet att förstå hur fungerar eller hur de ofta är sammankopplade i stora omfattande kedjor.

Det handlar ingalunda bara om datorer. De matvaror vi äter och de kläder vi bär är producerade på ett sätt som är svårt att överblicka för gemene man och vi har just inga möjligheter att veta om allt vad de innehåller och vilken effekt de olika syntetiska ämnena eventuellt har på oss.

De svår- eller obegripliga tingen omkring oss är producerade i ett globalt system. På den "gamla goda" tiden kunde man överblicka hur en sko producerades. Det fanns ett företag som köpte upp hudar, sydde och limmade ihop dem

i sin ärevärdiga fabrik av kunniga arbetare som förstod vad fötter behöver. Inte så mera. Det finns visserligen ett företag som dirigerar men det producerar inte nödvändigtvis. De har någonstans i världen en underleverantör som sköter designen. Ett annat företag planerar och testar det ergonomiska. Produktionen sker som uppdrag i ett eller flera låglöneländer. Företaget själv då? Det fokuserar kanske bara på att skapa en image, förknippa goda associationer med produkten. Detta gör man naturligtvis med hjälp av duktiga reklambyråer.

Det globala system som producerar våra varor, och i allt högre grad också våra tjänster, medför att människor från olika kulturer, med olika språk och religion, måste samarbeta för att hjulen skall rulla. Detta bygger på att kommunikationerna på alla sätt måste fungera snabbt och effektivt.

Det finns många makthavare inom politiken och byråkratin som inte vill släppa ifrån sig något inflytande, inte låta någon komma in i de kamrar där man drar upp de viktiga riktlinjerna.

Människor kommunicerar, reser och bosätter sig i helt andra miljöer än den de växt upp i. Detta gör inte heller livet lättare att på riktigt förstå för dagens människor.

Governance är lösningen

Allt detta måste naturligtvis administreras mycket bra för att fungera. Närhistorien har lärt oss att det inte fungerar med ett centraliserat och stelbent beslutssystem enligt pyramidmodellen. En ytterligare bidragande orsak till det är att förutom att allt blivit så oöverskådligt och komplicerat så har också människorna blivit kunnigare, mer individualistiska och därmed svårare att styra med direktiv uppifrån. Visst finns det oändligt mycket regler, lagar, avtal och så vidare (vilket också gör världen mer komplicerad för individen) men reglerna som kommer långt uppifrån fungerar allt sämre när de når verkstadsgolvet – eller verkligheten.

Det finns en lösningsmodell som inte har något svenskt namn, man använder det engelska ordet governance. Det betyder att den offentliga sektorn (till exempel stat och EU) som har styransvar, måste låta andra grupper vara med och bestämma hur saker och ting skall göras. Man skapar partnerskap.

Först måste man ha experter från olika håll. Företagen har en central expertis och finns därför med. En annan sak är att de också har ekonomiska intressen som de bevakar, vilket i många fall gör dem till tveklaktiga partners. Men företagen kan sätta in resurser i partnerskapet, de kan köpa in sig om inte annat. En annan viktig grupp är forskarna som besitter en förhoppningsvis mer neutral och överskådlig kunskap. Den tredje gruppen som bör finnas med i ett fullständigt governance-partnerskap är ”brukarna”. De besitter makt som konsumenter men också en litet svår definierbar resurs som brukar kallas ”tyst kunskap”. Det handlar om att all visdom inte kan beskrivas i siffror eller vetenskapliga termer. Viss kunskap kan inte formuleras exakt, man har den bara liksom på känn.

Nytt sätt att besluta

Det har skrivits en hel del om governance, partnerskap och nätverk under de senaste decennierna. Det handlar i viss mån om samma fenomen, ett nytt sätt att fatta beslut. Det nya ersätter egentligen inte något gammalt, staten försvinner till exempel inte, den börjar bara jobba på ett litet annat sätt.

De frivilliga organisationerna, de som samlar individer i gemenskaper, har en ny och viktig roll att spela i framtidens samhälle. Förutom att föra in den tysta och den folkliga kunskapen i processen där man kommer överens om samhällsutvecklingen kan frivilligorganisationerna föra in medborgarinflytande så att säga bakvägen. Den offentliga ingången via politik och val har väl många höga trösklar i vårt fragmenterade samhälle.

Folkrörelserna behövs mer i morgon än idag och på ett annat sätt än igår!

YTR bra exempel

Governance är en klart växande metod, men de gamla strukturerna kämpar emot. Det finns många makthavare inom politiken och byråkratin som inte vill släppa ifrån sig något inflytande, inte låta någon komma in i de kamrar där man drar upp de viktiga riktlinjerna. Ett dylikt motstånd är naturligt, ingen elit på någon nivå vill någonsin se sin makt minska. Men motståndet bygger inte på att det skulle vara bättre, effektivare eller mer demokratiskt att hålla fast vid det gamla. Det bygger på konservatism och omsorg om den egna makten.

Det bästa exemplet på governance som finns i Finland är den landsbygdspolitiska samarbetsgruppen (YTR). Den har arbetat i närmare tre decennier i motsats till många andra gränsöverskridande försök, till exempel de kortlivade politikprogram som regeringen ibland tillsätter.

YTR samlar sju ministerier och ett trettiotal organisationer av olika typ, bland dem Svenska studiecementalen. Påverkningsmöjligheterna via ett partnerskap som YTR är överlägsna de flesta andra tillgängliga kanaler. Nyckeln är den att de frågor som behandlas i YTR kommer upp i ett skede när ingen ännu bestämt sig för vad svaret skall bli. I det skedet är det mycket lättare att med goda argument få sin röst hörd, jämfört med att till exempel skriva remissutlåtanden till ett färdigt förslag eller försöka påverka när ett ärende i slutskedet kommer upp till den politiska nivån.

De finlandssvenska organisationerna har all orsak att spana efter, aktivt gå in i och stöda de nya partnerskapen/nätverken, typ YTR (som igen är under attack).

Den vägen har vi en sällsynt möjlighet att genom små åtgärder på sikt påverka de stora linjerna. Om vi ser och vill använda möjligheterna.

Peter Backa

Höstmötessäsongen står för dörren. Vid höstmötet fastställer föreningen i allmänhet budget och verksamhetsplan för det kommande året. Dokumenten är viktiga och skall inte uppfattas som rutinärenden, men det största intresset vid höstmötet brukar personvalen väcka.

Personval vid höstmötet

Personval innebär vanligen val av styrelsemedlemmar samt val av verksamhetsgranskare (eller revisorer), men kan givetvis omfatta även andra funktionärer, som föreningen har bestämt att skall utses vid höstmötet. De relevanta paragraferna i föreningslagen är § 28 och § 29.

Att bereda personval

Det är i allmänhet nödvändigt att på något sätt bereda personvalen. Frågan är känslig. Å ena sidan bör styrelsen undvika att allt för långt styra valen, men å andra sidan har styrelsen ett allmänt ansvar för att föreningens funktionsduglighet inte äventyras, vilket onekligen är fallet om en beslutför styrelse inte kan utses. Här gäller det för den sittande styrelsen att kryssa mellan grynnorna med stor skicklighet. En enskild styrelsemedlem har givetvis som medlem i föreningen formellt rätt att vara aktiv och värva kandidater, en annan sak är att detta lätt kan (miss)uppfattas som ”handpåläggning” av den sittande styrelsen in corpore. Ifall det finns gott om intresserade kandidater behövs knappast dylik aktivitet. Men ifall det råder brist på hugade aspiranter aktualiseras problematiken. En lösning är att vid vårmötet utse en särskild valberedning, som är oberoende av styrelsen, för att bereda personvalen. Det är ändå viktigt att minnas att oberoende av vad en eventuell valberedning föreslår vid höstmötet har föreningsmedlemmar alltid rätt att ställa upp i styrelsevalet.

Att förrätta personval

Personval indelas klart och tydligt i två typer: val där en person skall väljas och val där flera personer skall väljas. Om det är en person som skall väljas, exempelvis ordförande

för följande verksamhetsperiod, kan valet ske antingen i en eller två omgångar. Om föreningens stadgar inte föreskriver något särskilt beträffande valet sker det som (proportionellt) majoritetsval i en omgång. Detta innebär helt enkelt att den person som får flest röster blir vald, oberoende av om den personen får över hälften av rösterna. Om Adele får 20 röster, Beata 21 röster och Camilla 22 röster blir Camilla vald, trots att en majoritet av mötesdeltagarna har röstat på en annan kandidat.

Av förståeliga skäl är det vanligt (och även i högsta grad att rekommendera) att i stadgarna förutsätta absolut majoritet då en person skall väljas. I så fall förrättas först en omgång mellan samtliga kandidater. Om någon kandidat i denna omgång får över hälften av rösterna vinner han eller hon och en andra omgång behövs inte. Om ingen i den första omgången får över hälften av rösterna arrangeras en andra omgång mellan de två kandidaterna som i den första omgången fick flest röster. I den andra omgången segrar den som erhåller fler röster. Lika röstetal avgörs alltid i val genom lottning.

Då fler skall väljas

Även då fler personer samtidigt skall väljas, exempelvis styrelsemedlemmar, blir det frågan om majoritetsval, såvida stadgarna inte föreskriver något annat. Mötesdeltagarna får då rösta på högst så många kandidater som det finns styrelseposter att fylla. Om det exempelvis skall väljas fyra styrelsemedlemmar förrättas valet så att de fyra kandidater som får flest röster blir valda. Om rösterna fördelar sig enligt följande: David 20 röster, Evert 30, Frans 40, Gideon 50 och Hector 60 är det David som inte blir invald i styrelsen.

Känner du till Föreningsresursen?

Kika in på foreningsresursen.fi och bli förvånad över all föreningsteknik som finns där och ger svar på dina frågor.

Om inte stadgarna föreskriver något annat, finns det dock inget tvång att rösta på just så många personer som skall väljas. Om fyra skall väljas och en röstsedel upptar namnet på en kandidat skall den godkännas.

Observera att man inte får göra så som man hört att det i praktiken ibland går till: att först återvälja de som vill fortsätta och sedan förrätta ett val om ”den lediga platsen”. Samtliga platser som skall besättas är lediga. Om exempelvis Isa, Janina, Klara och Linda är i tur att avgå och alla utom Linda har ställt sig till förfogande för en ny mandatperiod, medan både Maria och Nina ytterom styrelsen har ställt sig till förfogande för ett styrelseuppdrag – skall valet ske i en omgång mellan Isa, Janina, Klara, Maria och Nina samtidigt, där de fyra kandidater som får flest röster blir valda och då är det ju möjligt att Klara inte klarar sig utan att Isa, Janina, Maria och Nina tar plats i styrelsen.

Proportionella val

Det andra sättet att förrätta val då fler skall väljas är genom proportionella val. Proportionella valsätt är vanligare i större organisationer eftersom de bättre än majoritetsval garanterar ett visst inflytande för olika tänkbara undergrupperingar inom en förening. För att kunna tillämpa proportionella val måste valsättet vara angivet i föreningens stadgar. Proportionella val genomförs alltid med slutna sedlar.

Proportionella val kan genomföras på olika sätt. Ett typiskt exempel är det d’Hondtska systemet som används vid riksdagsval i Finland. Föreningslagen (29 §) anger tre vanliga modeller som exempel. Proportionella val hör utan vidare till föreningsteknikens fördjupade nivå och utrymmet för denna artikel tillåter inte en närmare genomgång.

En viktig poäng beträffande proportionella val är dock att om en förening som enligt sina stadgar tillämpar majoritetsval behandlar en stadgeändring som innebär övergång till proportionella val så är beslutet giltigt även om det inte understöds av den majoritet som stadgarna i övrigt förutsätter för stadgeändring så länge en absolut majoritet röstar för övergången till proportionella val. Lagstiftaren har sålunda velat skydda eventuella minoriteter, vilka i högre grad gynnas av proportionella val än av majoritetsval, inom en förening.

Några poänger

Sist och slutligen några viktiga poänger; först om kallelsen till höstmötet. Föreningslagens 24 § anger att: ”[v]id mötet får beslut inte fattas i frågor som nämns i 23 § eller i liknande frågor, om inte de har nämnts i möteskallelsen”. De ärenden som nämns i 23 § är bland annat val av styrelse. Många föreningar har därför en formulering i stil med: ”vid mötet behandlas stadgeenliga ärenden” i sina möteskallelser och det är viktigt. Utan en formulering i den stilen är mötet inte beslutfört. Det säkraste är givetvis att inkludera en preliminär agenda i möteskallelsen.

En annan sak att hålla i minnet beträffande personval är att styrelsemedlemmar eller någon annan som har anförtratts en uppgift som hör till föreningens förvaltning inte får delta i valet av verksamhetsgranskare eller revisorer om frågan gäller den förvaltning som han eller hon svarar för.

Avslutningsvis hoppas jag denna korta framställning besvarar fler frågor än den väcker, men alla frågor beträffande förening- och mötesteknik är välkomna!

Sebastian Gripenberg

09-61290711, sebastian.gripenberg@studiecentralen.fi

Noterad eller sedd

Foto: Silje Bergum Kinsten/ norden.org

Något som ofta fångar min uppmärksamhet är kvinnors kritik och negativitet mot den egna kroppen och självet. Det talas väldigt mycket om att kvinnor är missnöjda med hur de ser ut och att deras eftersträvanden efter perfektion får dem att må dåligt. Det är därför föga överraskande att missnöjet tas upp nästan dagligen i konversationer kvinnor sinsemellan samt inom media, trots att vi alla är medvetna om att den här kampen och suklandet efter den perfekta kroppen är en återvändsgränd.

När jag gick i fyran i lågstadiet så pratade jag på rasten med en klasskamrat som beklagade sig över sin fettprocent (jag visste inte ens vad det var och varför man måste veta det). Jag minns hur hemskt det kändes att stå vid startpallen i simhallen i baddräkt, eftersom jag upplevde att jag var större än de andra flickorna. Jag minns också hur flickorna i omklädningsrummet i skolan kunde stå framför spegeln och knipa i det obefintliga kroppsfettet och kalla sig själva för tjocka eller fula, och hur mycket bättre det skulle vara om de gick ner några kilo. Nu när jag tänker tillbaka på hur vi alla såg ut just då, så var ingen av oss särdeles stora. Vi var alla hälsosamma. Tills dagen kom då självhat och kritik blev en integrerad del av vad kvinnlighet står för, och det anses nästan vara fult att vara tillfreds med sig själv.

Det som man inte tänker på, vare sig man är 13 eller 30 år, är att en välsvarvad och slank kropp (som i övrigt inte är en synonym till skönhet) kanske gör att man blir noterad – men inte sedd. Att bli noterad och att bli sedd är nämligen inte samma sak. Man kanske får någon extra blick av andra ifall man har det ultimata smalidealet, men egentligen vill vi bli sedda – någon som frågar hur man mår och verkligen menar det. Någon som kan se bortom det perfekta sminket och välutvalda kläderna och faktiskt se en för den man är på insidan. Skillnaden mellan att bli noterad och att bli sedd är alltså själva djupet eller ytligheten. Men varför vill då så många kvinnor just bli

noterade? Varför lägger så många kvinnor ned så mycket tid och ansträngning för ett tillspacklat yttre som i värsta fall kan distrahera andra från att se skönheten vi har på insidan? Det går inte alltid ihop.

Jag tror att ångest gällande sin kroppsbild är flerfacetterad och det är omöjligt att säga exakt vad som orsakar detta, men också att alla olika uttryck för detta (ätstörningar, överdriven träning, för stor fokus på smink och hår samt övervikt) har samma grund. Vi har alla ett bottenlöst hål inom oss som vi försöker fylla på olika sätt, och ifall vi känner att vi inte kan påverka eller kontrollera våra liv i den mån vi önskar så tar vi ut det på kroppen. Det här hålet är egentligen vår inre lilla perfektionist, eller låt oss säga djävul, som viskar åt oss att vi kan och borde göra mera. Vi har fått höra av våra föräldrar och lärare att vi kan bli vad som helst, men av någon anledning så har vi tolkat det som att vi måste vara allting. Vi ska inte enbart vara bra mödrar och döttrar, utan även bra partners och studeranden, vänner och anställda... Du kan fylla i listan på saker vi så kallat "bör" vara. När vi inser att det är svårt eller omöjligt att vara allting på en gång, så blir hälsan lidande.

Vi sukter efter kontroll. Vi är besatta av kontroll, nästan till den grad att ordet kontroll upprepas i kvinnors psyken likt ett sektliknande mantra. Och kontrollens motpol skrämmer oss – vad skulle hända om vi släpper taget?

Jag tror inte att något hemskt skulle hända. Vägen har bara makt över dig ifall du överlämnar makten över ditt välbefinnande till den. Vägen är bara en maskin, visst är det löjligt att en liten maskin ska få bestämma hur bra du är? Ditt inre värde är så mycket högre än vad siffrorna på vägen säger. Om du kan bryta dig loss från vägen eller måttbandet så kan du uppleva en stor frihet. Sanningen är ju att välmående är en gyllene medelväg, var man ibland har kontroll och ibland mister den: men inte gör en stor grej av det. Det är en fråga om balans, och balans är frihet.

Ylva Helligren

Vad ska vi göra nästa år?

Verksamhetsplanering är något man inom alla föreningar, organisationer och förbund sysslar med. Ibland är det roligt, ibland svårt och trögt. Här berättar några av Studieförbundets medlemmar hur verksamheten planeras hos dem.

Frågorna: ● Hur görs verksamhetsplanen för nästa år i er organisation? ● Vem ansvarar för beredningen? ● Hur ser tidtabellen för verksamhetsplaneringen ut? ● Hur troget brukar sedan verksamhetsplanen följas?

Svenska Lutherska Evangelieföreningen i Finland

Göran Stenlund, verksamhetsledare:

- Verksamhetsplanen för följande år fastställs av SLEF:s årsmöte, som hålls i slutet av juni månad.
- Verksamhetsledaren begär in uppgifter av de sektoransvariga ledarna och gör därefter ett förslag för styrelsen, som går igenom och kompletterar texten. Styrelsens förslag ligger sedan till grund för årsmötets behandling av verksamhetsplanen.
- Verksamhetsledaren uppgör sitt förslag i slutet av april, styrelsen går igenom förslaget i mitten av maj och årsmötet fastställer verksamhetsplanen i slutet av juni.
- Stadgarna och verksamhetsplanen är de viktigaste styrdokumenten för föreningens verksamhet. Därför försöker vi i SLEF följa dem så gott vi kan.

Svenska hörsselförbundet

Sonja Londen, verksamhetsledare:

- Vi har kongress vart tredje år där en handlingsplan för tre år görs upp. I april varje år ordnas ett förbundsmöte och där görs verksamhetsplanen för följande år. Då plockar vi ur handlingsplanen och ser vad vi konkret fokuserar på under året.
- Jag koordinerar och ansvarar, men styrelsen och personalen deltar i arbetet. Vi har gemensamma utvecklingsdagar för både styrelse och personal. Styrelsen har en mycket stor roll då de känner till verkligheten ur hörselskadades synvinkel.
- Redan nu funderar vi på nästa handlingsplan fastän den nuvarande heter Bättre ljudmiljö 2011–2013. I november 2013 slås handlingsplanen för åren 2014–2016 fast.
- Vi följer nog handlingsplanen och kollar upp vilka saker som gjorts. Det här är nu den andra handlingsplanen vi förverkligar och jag har tyckt om systemet som är ett stöd både för styrelsen och för personalen. Det är bättre att göra en sak bra än tio dåligt och handlingsplanen är ett stöd då vi vet att vi inte nu behöver börja arbeta med andra ärenden just nu. Ändå finns det förstås rum för flexibilitet när akuta saker inträffar.

Finlands svenska skolungdomsförbund

Paula Palin, generalsekreterare:

- Förbundsstyrelsen bereder i samarbete med kansliet en föreslagen verksamhetsplan. Verksamhetsplanen presenteras sedan på vårt årsmöte Elevriksdagen ERIK i april där våra medlemmar har möjlighet att se över vad förbundsstyrelsen föreslagit samt ändra och lägga till punkter de gärna skulle se under FSS nästa verksamhetsår.
- Förbundsstyrelsen och kansliet ansvarar för beredningen av verksamhetsplanen.
- Planeringen för nästa verksamhetsår börjar redan när den nya verksamhetsplanen godkänns av Elevriksdagen, och fortsätter helt fram till mars då utkastet till den nya verksamhetsplanen skrivs.
- Verksamhetsplanen ligger som bas för allt vi gör. Tillsammans med vårt Utbildningspolitiska program är det ett av våra viktigaste dokument, och därmed är vi mycket noga med att se till att det som står i verksamhetsplanen för det aktuella verksamhetsåret också utförs och följs upp.

Sammanställt av Mari Pennanen

Aktuellt

Trotsa höstmörkret – i gott sällskap!

Mötet människor emellan är en resurs överlägsen vilken dator som helst. Svenska studiecentralen och Marthaförbundet vill inspirera till spännande diskussioner och lärande i grupp. Vi informerar och tipsar om möjligheter att starta olika typer av cirklar så som temacirklar, bokcirklar, e-cirklar, mat- och motionscirklar. Marthorna presenterar sitt nya inspirationsmaterial kring medveten matkonsumtion och medveten kemikaliekonsumtion. Samla ihop några stycken och lär er något nytt tillsammans under hösten – vi presenterar möjligheterna. Tillfällena ordnas tisdagen den 25 september kl. 19.00 på Musikcafé After Eight, Storgatan 6 i Jakobstad och torsdagen den 27 september kl. 19.00 på Café Cornelia, Vasavägen 10 i Närpes. Anmäl ert deltagande till **Anna-Karin Öhman**, 06-320 4150, anna-karin.ohman@studiecentralen.fi.

Patricia Tudor-Sandahl: Mer levande med åren

Utveckling pågår hela livet men efter femtio brukar åren gå i rasande fart och sätta livsfrågor på sin spets. Vad är väsentligt och vad är bisaker i mitt liv? Vad måste jag ha och vad kan jag lika väl avstå ifrån? Finns det något som jag vill göra medan tiden finns? Vilket ansvar har jag inför mina medmänniskor? Hur kan mina livserfarenheter komma till nytta? Är det dags att våga vara vis? Det finns mer att hämta hos oss människor, en potential som vilar i väntan på att bli upptäckt.

Patricia Tudor-Sandahl är författare, fil.dr. i pedagogik, legitimerad psykolog/psykoterapeut och retreatledare. Hon medverkar sedan tio år i P1: s "Tankar för dagen" och arbetar just nu på sin femtonde bok. Hon är en av Sveriges mest uppskattade föreläsare.

Välkommen på föreläsning med Patricia Tudor-Sandahl måndagen den 19 november kl. 13.30–15.30, Korsholms kulturhus, Skolvägen 1. Anmälan görs på www.studiecentralen.fi/evenemang eller till elisabeth.weijola@folkhalsan.fi / tfn 044-7886315. Kostnadsfritt, kaffeservering till självkostnadspris. Arrangörer: Svenska studiecentralen och Folkhälsans förbund

Hälsa3 i Åboland

Projektet Hälsa3 i Åboland kör igång i mitten av oktober. Svenska studiecentralen och Folkhälsan i samarbete med Veritas har sedan 2010 samarbetat kring projektet Hälsa3. Namnet Hälsa3 står för helhetshälsan, vilket består av fysisk, psykisk och social hälsa. Hälsa3 startade i Österbotten och har under det senaste året genomförts i Nyland. Nu kör projektet igång i Åboland så deltagarna från olika organisationer får möjlighet att fundera på arbetshälsan, både sin egen och allmänt på arbetsplatsen.

Mera information om aktuella evenemang
finns på www.studiecentralen.fi
och på www.facebook.com/studiecentralen.

Foto: Pia Pettersson

Värdecaféer i Vasa och Åbo

Under år 2012 firas Europaåret vars ena tema är solidaritet mellan generationerna. Efter vårens värdecafé i Helsingfors fortsätter vi med värdecaféer i Vasa den 3 oktober och i Åbo den 25 oktober. Värdecaféet är ett samtalsforum, där hälften av deltagarna är seniorer och andra hälften ungdomar. Deltagarna blir personligen inbjudna att delta och kommer i kraft av sig själva, det vill säga de representerar inte någon specifik organisation eller något särintresse. Målet med ett värdecafé ligger i själva samtalet, reflektionen tillsammans kring ett tema som handlar om värderingar. Vi vill skapa en mötesplats där ungdomar och seniorer byter tankar och erfarenheter med varandra, samtalar om temat, och formulerar sig tillsammans i en gemensam resolution. Temat för värdecaféet i Vasa är identitet och inledare till diskussionen är **Ann-Mari Audas-Willman, Anna Ingman** och **Kjell Herberts**. På värdecaféet i Åbo är temat makt & ansvar och inledningsvis intervjuas de inbjudna inspiratörerna **Janina Andersson, Sissel Stenbäck** och **Ida Kreutzman** av rektor **Björn Wallén** från Svenska studiecentralen. Värdecaféerna ordnas av De Ungas Akademi / Svenska studiecentralen, Församlingsförbundets kulturdelegation och Svenska Pensionärsförbundet.

Föreläsning: hur gör man för att lyckas?

Hur är det att vara entreprenör när man är 17? Hur har det varit att ha varit företagsam i snart tio år? **Kalle Uiff** studerar på Karleby Svenska Gymnasium, jobbar på Middag Creative samt jobbar på att bli professionell föreläsare och entreprenörskapsbloggare. Genom att berätta sin historia hoppas han kunna inspirera dig till att ta det där steget, att bli entreprenör. "Jag kommer att ge dig ett par verktyg och många konkreta tips på hur du kan bli positivare, effektivare, gladare och hjälpa dig till din egen personliga framgång. Jag kommer ta mig från säljande, personlig utveckling och management till olika tips på hur man kan bygga på sitt självförtroende och i längden bli framgångsrik." Föreläsningen är avsedd för studerande på andra stadiet och den hålls torsdagen den 15 november kl. 18 i SFV-salen, Nylandsgatan 17D i Helsingfors. Anmälningar till info@dua.fi.

Personnytt i nästa nummer av Mentora

Från och med nästa nummer av Mentora kommer Studieförbundets medlemsorganisationer att ha möjlighet att informera om personer på nya poster. Om ni vill informera om till exempel nyanställda eller byten bland företroendevalda så skicka information senast den 2 november till mari.pennanen@studiecentralen.fi.

Foto: Håkan Eklund

Ta en kaffe

Min vän är en gudabenådad skribent. Men han är inte så bra på datorer. Häromsistens tog han i bruk en ny arbetsdator, och för att spara alla sina gamla artiklar i en ny mapp, öppnade han alla dokument och namngav dem på nytt. 1500 filer. Den som är snabb på huvudräkning kan konstatera att detta arbete skulle ha krävt åtskilliga arbetstimmar. Men till all lycka gick min vän på kaffepaus. Till aromen av nybryggt kaffe blev han uppläst om att man bara behöver svärta filerna och dra dem till den nya mappen. På några korta minuter var jobbet gjort. Och kaffet smakade ännu bättre.

Ofta inser vi inte hur mycket kunskap vi har omkring oss. Alla vänner, kolleger, familjemedlemmar som sitter på så mycket tyst kunskap. Kunskap som inte kräver att vi bänkar oss på ett kurstillfälle, plöjer igenom tjocka böcker eller försöker förstå ännu en manual. Kunskap som vi kanske går miste om, eftersom vi istället för att gå på kaffe med kollegerna pressar oss till att kunna kruxa av ännu en punkt på vår to do-lista.

Vi inser inte själva hur mycket vi egentligen kan, eftersom vi i vårt arbete eller inom våra studier endast behöver använda en bråkdel av allt vi lärt oss. Men kanske är det lärdomar som kunde vara värdefulla för andra runt omkring oss. Fast då krävs det att vi i lugn och ro kan sitta ner och prata med varandra – för hur ska vi annars veta vad vi inte vet men borde veta? Som hur man flyttar olika datafiler från en mapp till en annan.

Den 6–7 oktober arrangeras Landsbygdsriksdagen i Åboland av Svenska studicentralen/Svensk Byaservice i samarbete med Egentliga Finlands Byar rf och Aktionsgruppen I samma båt rf. Vi kan stolta presentera talare som professor **Alf Rehn**, internationellt erkänd tänkare, samhällsdebattören och skribenten **Maria Wetterstrand**, samt en mängd intressanta temaseminarier. Men den sociala aspekten – att mötas, samtala och lära av varandra – kan inte överskattas. Att sammanföra landsbygds- och skärgårdsutvecklare från hela Svenskfinland, för att både tänka och roa sig tillsammans, hör till riksdagens viktigaste uppgifter.

Så jag hoppas vi träffas på Landsbygdsriksdag. Om inte, så ta åtminstone en kaffepaus!

Pia Prost

Byaombud i Åboland
Egentliga Finlands Byar rf